

nedfætte Tariffen, vare Skolefondene ganske rolig komne til at gaa med til at tilbyde de svagelige Skolelærere og deres Enker akkurat det samme, som Livrenteanstalten maatte tilbyde sine Interessenter. Nu gif man ikke den Vej, men deraf følger ikke, forekommer det mig, at Skolelærerne og deres Enker ikke have et ret naturligt Billighedskrav. Som jeg udtalte, bleve Skole-raadene spurgte om, hvor vidt de vare vil-lige til frivillig at give en saadan Bonus, men de erklærede nej, det vilde de ganske sikkert ikke, de havde haft Tab nok ved, at de havde været nøbte til at forsikre disse daarlige Liv, det kunde derfor ikke falde dem ind. Saa var der for Regeringen intet andet at gøre end at fremkomme med et Lovforslag i saa Henseende; thi naar man mente, at hvad jeg med et kort Udtryk vil kalde Ret og Billighed, talte for, at visse Skolelærere fik en Bonus, og Skoleraadene ikke vilde give den med det gode, var der ikke andet at gøre end at forelægge et Lovforslag derom. Et saadant blev altsaa fore-lagt. Jeg veed meget vel, at det er noget, man ikke ret synes om; men jeg kan ikke saa den Opfattelse ind i mit Hoved, at Skole-raadene ere et Slags smaa suveræne Raad, saaledes, at naar de en Gang have afflaaet noget, tør man ikke røre ved det. Den Betragtning deler jeg langt fra. Lovfor-slaget blev derfor i Fjor forelagt Folke-tinget. Folketinget modtog det for saa vidt velvillig, som det blev almindelig anerkendt fra alle Sider -- jeg tror ikke, at nogen ytrede sig imod, at Billighed taler for, at Skolelærerne saa Bonus, men man mente, at Skolefondene burde ikke betale den. Man tænkte paa mange Udveje, men til sidst endte man med at mene, at Statskassen passende kunde betale det. Statskassen er jo en rig Anstalt her til Lands, og naar man ikke finder, at kommunale Autoriteter eller pri-vate kunne betale det ene eller det andet, er jo intet nemmere end at henvende sig til Statskassen. Det var derfor ganske natur-ligt, at da man ikke vilde paalægge Skole-fondene at betale og ikke kunde finde nogen anden, som skulde gøre det, laa det nærmest at henvende sig til Statskassen. Da det for mig som Kultusminister var temmelig ligegyldigt, hvorfra Pengene kom, naar blot Skolelærerne fik, hvad jeg mente tilkom dem, forhandlede jeg med Finansministeren om den Sag, men han erklærede paa det be-stemteste, at herom kunde der ikke være Tale, og at han under ingen Omstændigheder vilde gaa ind paa, at Statskassen kom til at betale i Stedet for Skolefondene. Under Forhandlingerne fremkom der imidlertid den

Tanke -- jeg tør ikke sige, fra hvem den fremkom fra først af, men den blev i alt Gald greben af mig og nærmere præciseret under Sagens Behandling i Folketinget og af vedkommende ordførende Talere dernede accepteret -- den Tanke, at man vel paa den ene Side skulde finde sig i, at Skole-fondene udbetalte denne Bonus, men at man saa paa den anden Side skulde ophæve Be-stemmelsen om, at Skolefondene skulde være Forsikringsanstalter for svagelige Skole-lærere. Dermed bortfaldt Sagen i Fjor, idet der ikke var Tid til at forfølge denne Vej, men paa det Grundlag, der saaledes var fremkommet, blev et Lovforslag udar-bejdet, efter at først Livrenteanstalten havde faaet Lejlighed til at ytre sig derom. Lov-forslaget blev udarbejdet i fuldkommen Overensstemmelse med de Forslag, der frem-tom fra denne Anstalt, og forelagt det andet Ting. Der blev det henvist til Finans-udvalget, og jeg tør vel nok udtale det her, da det er en bekendt Sag, skont det ikke foreligger trykt, at Finansudvalget aner-kendte, at det var meget godt for Skole-fondene for Fremtiden at blive fri for For-sikringen af disse daarlige Liv, men paa den anden Side fandt man det betænkeligt at paalægge dem en saa uhyre stor Sum, som der var Tale om, en 60,000 Kr.; den maatte nok Statskassen kunne udrede. Indstil-lingen i Finansudvalgets foreløbige Betænk-ning gif derfor ud paa, at Lovforslaget skulde vedtages, men at Statskassen og ikke Skolefondene skulde udrede de 60,000 Kr. Som min Pligt var, forelagde jeg atter Spørgsmaalet for Finansministeren, thi paa ham kom det an. men ligesom Alret forud erklærede han paa det bestemteste, hvad jeg for øvrigt ikke havde næret nogen Tvivl om, at derpaa vilde han ikke gaa ind; han ind-saa ikke, hvad den Sag vedkom Statskassen, det maatte være Skolefondenes Sag at udrede de 60,000 Kr. Sagen kom saa til videre Behandling i det andet Ting, og, som det vil være det høje Ting bekendt, lykkedes det efter nogen Diskussion at føre den igennem saaledes, som den var forelagt af Regeringen, og som den altsaa nu foreligger dette Ting. Jeg maa nu tillade mig at sige her, hvad jeg sagde inde i det andet Ting, at efter min Overbevisning er det en god Forret-ning, Skolefondene gøre. Skolefondene blive for al Fremtid fri for den for dem høist ubehagelige Bestemmelse i § 21 af Loven af 1856 imod at udbetale denne Bonus. Sagen itaar nu simpelthen saaledes: Enten bliver Loven af 1856 som den er, thi lige saa lidt som det er Finansministerens Hen-sigt at gaa ind paa, at Statskassen betaler